

PRZEŁĄCZ SIĘ NA MŁODZIEŻ

Jak pracować **wraz z** młodzieżą, a nie tylko **dla** młodzieży?

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

Publikacja została zrealizowana w ramach projektu „Przełącz się na młódzież” realizowanego w ramach programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

PRZEŁĄCZ SIĘ NA MŁODZIEŻ

Jak pracować **wraz z młodzieżą**, a nie tylko **dla** młodzieży?

Niniejsza publikacja jest podsumowaniem projektu *Przełącz się na młodzież 3.0.* a w ramach niego, pracy dwu-osobowych zespołów z 10 warszawskich instytucji nad projektami wydarzeń włączających młodzież.

Metodologia przywództwa włączającego kładzie nacisk na docenianie różnorodności i indywidualny wkład każdej osoby oraz angażowanie w procesy i podejmowanie decyzji. Wierzymy, że może ona przynieść znakomite rezultaty w instytucjach pracujących z młodzieżą. Spodziewamy się, że aplikowanie inclusive leadership przez te instytucje zwiększy stopień identyfikowania się młodych ludzi z danym miejscem, zbuduje ich poczucie przynależności i odpowiedzialności za działania w nim realizowane. W efekcie młodzi ludzie stają się gospodarzami wydarzeń, a nie tylko ich odbiorcami.

Fundacja Szkoła Liderów zebrała swoje doświadczenia w pracy metodą inclusive leadership i na ich podstawie opracowała program skierowany do pedagogów, animatorów, nauczycieli i kadr zarządzających instytucjami wychowawczymi i kulturalnymi. „Przełącz się na młodzież” to roczne fachowe przygotowanie przedstawicieli instytucji do otwarcia się na strukturalny większy udział młodzieży w jej działaniach.

Do trzeciej już edycji projektu zaprosiliśmy, przedstawicieli 11 instytucji miejskich.

Pracowaliśmy na refleksji, jakim liderem jest człowiek wprowadzający zmiany w swojej instytucji. Poznaliśmy również narzędzia do przeprowadzenia diagnozy potrzeb środowiska młodzieżowego, z którym instytucja współpracuje lub może współpracować. Następnie zastanawialiśmy się nad stosowaniem metodologii przywództwa włączającego w warszawskich instytucjach, co to znaczy włączająca instytucja i co musiałoby się wydarzyć, żeby instytucja włączała młodzież. Poznaliśmy również projekty realizowane przez młodych ludzi w ramach Warszawskiej Akademii Młodych Liderów i Akademii Liderów Wolontariatu. Rozmawialiśmy również o języku włączającym i uczyliśmy się partycypacyjnych metod pracy. Uczestnicy projektu zostali objęci wsparciem mentorów.

Wszystkie te kroki zaowocowały przygotowaniem przez uczestników wydarzeń włączających młodzież dla swoich instytucji. Każdy projekt jest inny, tak jak inne są osoby, które je tworzyły, oraz instytucje, dla których powstały. Mają jednak cechy wspólne, są bowiem oparte na przekonaniu, że warto włączać młodzież do wspólnych działań. Wszystkie są też wynikiem wnikliwej diagnozy środowiska młodzieżowego oraz funkcjonowania instytucji.

Twórcą i realizatorem programu „Przełącz się na młodzież” jest Fundacja Szkoła Liderów. Realizacja odbyła się w ramach miejskiego Programu „Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020”.

PO CO WŁĄCZAĆ MŁODZIEŻ?

Animatorzy, nauczyciele, wychowawcy pracujący z młodzieżą niekiedy widzą pewien paradoks „polityk” młodzieżowych. Otóż, mimo że młodzież jest podmiotem szczególnej uwagi dorosłych, często czuje się wykluczona jako grupa społeczna i w niewielkim stopniu korzysta oferty jej dedykowanej. Zjawisko to można obserwować zarówno na poziomie dzielnic i gmin, jak i dużych miast i państw. Dzieje się tak dlatego, że działania kierowane do młodych ludzi zwykle planują i realizują dorośli, zgodnie z własną wizją, wartościami i strategią edukacyjną. W kontekście miast takich jak Warszawa, której wielkim atutem jest wielość i różnorodność miejskich instytucji kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, bardzo jest istotne, aby młodzież chciała z tej oferty korzystać.

Jak pokazują badania psychologiczne (np. R. F. Baumeister, 2005), poczucie wykluczenia znacznie obniża funkcjonowanie poznawcze. Kluczowym mechanizmem zmiany powinno być zmniejszenie tego poczucia, by budować gotowość do rozwoju. Wykluczenie nie jest tylko zjawiskiem socjoekonomicznym, ma zawsze charakter psychospołeczny. Rodzi brak poczucia sprawstwa, kontroli nad swoim życiem i motywacji do jego zmieniania. Wyraża się w jednoczesnym poczuciu braku przynależności i niskiej wartości. Obniża chęć aktywnego uczestniczenia w życiu zbiorowości.

Młodzi ludzie chętniej zaangażują się w te działania, które mogą współtworzyć i wymyślić razem z dorosłymi, przejmując część odpowiedzialności za realizowane wydarzenia. Jak wskazuje diagnoza zawarta w Programie Młoda Warszawa, umiejętność stworzenia takiej oferty (edukacyjnej, kulturalnej, sportowej etc.), która byłaby elastyczna, otwarta i uwzględniała potrzeby młodych ludzi, jest kluczem do włączenia tej grupy społecznej w działania danej instytucji.

Właśnie z tego względu zdecydowaliśmy się stworzyć projekt „Przełącz się na młodzież” będący kompleksowym procesem szkoleń, wsparcia mentoringowego i eksperckiego, opartym na modelu inclusive leadership, który pozwoliłoby uczestniczącym w projekcie instytucjom prowadzić lepszą współpracę z młodymi ludźmi. Jesteśmy przekonani, że aby wzmocnić współpracę pracowników instytucji miejskich z młodzieżą, należy zadbać o odpowiednie wsparcie i przeszkolenie dorosłych.

JAK SIĘ PRZEŁĄCZALIŚMY NA MŁODZIEŻ

przebieg projektu

Kim jesteśmy, jakie są nasze instytucje, czym jest przywództwo włączające?

Projekt rozpoczęliśmy od przyjrzenia się instytucjom, które do niego przystąpiły. Zachęciliśmy uczestników do przedstawienia swoich instytucji i na podstawie tych prezentacji stworzyliśmy „mapę zasobów”. Poznawaliśmy również uczestników projektu, ich pasje i doświadczenie w pracy z młodzieżą.

Drugą część spotkania poświęciliśmy metodologii przywództwa włączającego. Przywództwo włączające młodzież to takie, którego sprawowanie polega na pełnym angażowaniu, włączaniu w procesy podejmowania decyzji kształtowania rzeczywistości, docenianiu różnorodności i indywidualnego wkładu każdej osoby, dzieleniu się odpowiedzialnością i przywództwem z osobami młodymi. Przywództwo włączające to podejście do kierowania zespołem/instytucją, które wyzwala pełne wykorzystanie potencjału możliwości osób, w tym tzw. grupę docelową naszych działań. Jego podstawą jest jednocześnie zapewnianie odbiorcom naszych działań poczucia przynależności i wyjątkowości. Takie kompetencje zdobywali i rozwijali uczestnicy i uczestniczki szkolenia po to, by zastosować je w pracy z młodzieżą, zwiększyć efektywność swoich działań skierowanych do młodzieży.

Inspiracją do tego modułu szkolenia była metodologia „Inclusive Leadership” wypracowana w projekcie Erasmus + przez Szkołę Liderów i zagranicznych partnerów.

Kim jest młodzież, z którą pracujemy?

Podczas drugiego szkolenia przyglądaliśmy się sposobom na poznanie środowiska młodzieżowego. Uczyliśmy się czym jest diagnoza, po co ją się robi, jak stawia się pytania badawcze, jak analizować dane zastane i jak konstruować narzędzia badawcze. Wszystko po to żeby zrozumieć jakie są potrzeby młodych ludzi, z którymi pracujemy, dlaczego akurat te potrzeby zgłaszają i jak nasza instytucja może na te potrzeby odpowiedzieć.

Zadaniem uczestników po spotkaniu było przeprowadzenie mini-badania potrzeb młodzieży, która jest, lub mogła by być uczestnikami wydarzeń organizowanych w danej instytucji.

Praktyczne działania z udziałem młodzieży.

Podczas szkolenia odbyła się sesja inspiracji, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, z udziałem gości – młodych ludzi, którzy zrealizowali własne projekty w ramach Warszawskiej Akademii Młodych Liderów oraz Akademii Liderów Wolontariatu.

Wydarzenie włączające młodzież i mentoring

Zadaniem uczestników „Przełącz się na młodzież” było zrealizowanie wydarzenia włączającego młodzież. Wydarzenie to mogłoby stać się dobrą praktyką w ich instytucji szerzącą ideę włączania młodzieży, pokazującą, że przywództwo włączające daje dobre efekty w pracy z młodzieżą.

W projektowaniu własnego wydarzenia włączającego, uczestnicy otrzymali wsparcie od mentorów - 4 osób doświadczonych w realizacji projektów młodzieżowych. Mentoringiem zostali objęci wszyscy uczestnicy projektu. Mentoring odbywał się na przestrzeni od maja do grudnia i obejmował 5 spotkań dwuosobowych zespołów projektowych z mentorką.

Po zakończeniu procesu mentoringu uczestnicy spotkali się raz jeszcze, aby wymienić się doświadczeniami, zaprezentować zrealizowane przez siebie projekty wydarzeń i opowiedzieć o pomysłach na współpracę z młodzieżą.

PROJEKTY WŁĄCZAJĄCE MŁODZIEŻ

MUZEUM WARSZAWSKIEJ PRAGI ODDZIAŁ MUZEUM WARSZAWY

Franciszek Płóciennik

Dźwięczy Praga

1. Dlaczego chcieliśmy to zrobić?

Zaobserwowaliśmy zdecydowany brak uczestnictwa nastolatków w ofercie naszej instytucji. Interesowało nas zebranie grupy pasjonatów, stąd pomysł na rekrutację otwartą. Zapytaliśmy ich czego chcą prezentując różne opcje - szkice pomysłów, które mogli wypełnić. Zainspirowaliśmy się tym co ekscytuje nas samych (audiosfera), ale ubraliśmy to w formy zaobserwowane w socialmediowych trendach.

2. Dla kogo i z kim działaliśmy?

Dla młodzieży z praskich liceów. Nie wszyscy uczestnicy mieszkali na Pradzę-Północ. Są tu dobre licea, w których uczą się nastolatki nieznaną wcale tej dzielnicy. Poznawanie "zakamarków" Pragi stało się tym, co przyciągnęło uwagę młodzieży.

3. W jaki sposób, nawiązaliśmy kontakt z tymi osobami?

Przygotowaliśmy "lekki i obiecujący" opis rekrutacyjny, zleciliśmy projekt plakatu łączącego symbolicznie wszystko to, co w tym projekcie było ważne. Udaliśmy się z plakatami i opowieścią o projekcie do pobliskich szkół. Zaprosiliśmy uczniów na spotkanie organizacyjne. I tak się zaczęło.

4. Co się wydarzyło?

Grupa początkowo obcych sobie nastolatków spotykała się regularnie w swoim gronie, by się poznać, zwiedzić interesujące ich miejsca w dzielnicy, a następnie by nagrywać wybrane przez siebie dźwięki miasta. Następnie zdobyła podstawowe kompetencje w pracy w oprogramowaniu do produkcji dźwięku i stworzyła próbki utworów muzycznych wykorzystujące zebrane materiały.

5. Innowacyjność

Projekt jest innowacyjny zarówno dla naszej instytucji, jak i dla warszawskiego sektora kultury. Instytucja oddała sprawczość w muzycznym projekcie artystycznym nastolatkom-pasjonatom, wspierając ich posiadanymi przez siebie narzędziami. Efekty ich pracy z pewnością posłużą jako materiały przy wielu kolejnych projektach instytucji, w tym wystawienniczych.

6. Kamienie milowe działania

- Zmapowanie grupy społecznej o najniższym wskaźniku uczestnictwa w ofercie instytucji
- Stworzenie koncepcji i wstępnego harmonogramu działań
- Wybór partnera do współrealizacji projektu (producent dźwięku)
- Działania promocyjne i rekrutacja uczestników
- Spotkanie informacyjne
- Ustalenie zakresu i harmonogramu pracy
- Regularne spotkania w muzeum i wspólne wycieczki na terenie dzielnicy
- Regularne spotkania w studiu dźwiękowym i praca nad produkcją zebranych materiałów dźwiękowych

7. Powtarzalność

Prezentacja zebranych materiałów w obrębie przestrzeni wystawienniczej instytucji, organizacja spotkań prezentujących przebieg i efekty projektu, publikacja utworów muzycznych w kanałach informacyjnych i social media.

Zdjęcia z projektu:

Magdalena Grudziecka

Leszek Nurzyński

„DOM... jest?”

1. Dlaczego chcieliśmy to zrobić?

Pierwsze rozmowy o projekcie odbywały się z grupą młodzieży, która korzystała z naszej przestrzeni latem. Z różnych powodów (przeprowadzki, konflikty, znalezienie sobie nowych przestrzeni) grupa się rozpadła i wypracowane wówczas rezultaty trzeba było skonfrontować z nową grupą. Tematem, który najbardziej zaniepokoił pierwotną grupę młodzieży był dom. Uderzyła nas jednak powierzchowność, egoizm i materializm bijące z wizji idealnego domu: duży telewizor i duże łóżko, brak rodziny – są koleżanki i koledzy oraz... służba. Tym samym uświadomiliśmy sobie, że w grupie którą znaliśmy występował kryzys więzi. Wychodząc z tak postawioną diagnozą planowaliśmy działania prowokujące do refleksji nad istotą „domu”, konfrontujące stereotypowe myślenie o nim z różnymi innymi skojarzeniami, które nie tylko pobudziłyby kreatywność młodzieży, ale również pozwalałyby jej wyjść ze strefy komfortu, takimi jak: dom dziecka, dom spokojnej starości, dom strachów, czy... dom kultury. Na tym etapie doszło jednak do dużej rotacji młodzieży. Zdecydowaliśmy się więc postawić na grupę, która gwarantuje stałość umożliwiającą przeprowadzenie procesu. Szczęśliwie pojawiła się wtedy w jednym z naszych miejsc aktywności lokalnej młodzieży skupiona wokół wolskiej grupy pedagogów ulicy, związanej z inicjatywą Wolski Spinacz. To właśnie z nimi przeprowadziliśmy warsztaty wydobywcze na temat różnych definicji

domu. Zaskoczyła nas duża wrażliwość, otwartość i zdolność do abstrakcyjnego uchwycenia tematu. Bardzo istotnym wątkiem w temacie domu okazał się jego brak. Dzięki temu wiedzieliśmy, w którą stronę kierować dalsze działania.

2. Dla kogo i z kim działaliśmy?

Uczestnikami naszych działań była młodzież regularnie odwiedzająca Otwartą Kolonię - miejsce aktywności lokalnej Wolskiego Centrum Kultury, odbiorcami były zaś osoby zamieszkujące DOM dla Bezdomnych na Odolanach.

Młodzież zaczęła do nas przychodzić w ramach zajęć skupionej wokół inicjatywy Wolski Spinacz grupy streetworkerskiej prowadzonej przez Hufiec ZHP Warszawa Wola. Jednym z celów pedagogów ulicy było stworzenie odpowiednich warunków do tego, aby grupa podopiecznych zadomowiła się w instytucji kultury. Zauważyliśmy potencjał w tej grupie.

DOM dla Bezdomnych jest mało znanym miejscem, położonym na peryferiach Woli, został jednak zmapowany przez koordynatora projektu – Leszka Nurzyńskiego. Miejsce to zostało wytypowane, gdyż nie działa jak klasyczna noclegownia. Osoby bezdomne mają indywidualne pokoje, stworzyły namiastkę prawdziwego domu, tworząc zorganizowaną społeczność. Pewnym dodatkowym wabikiem dla młodzieży był niejako skłoterski charakter miejsca (budynek należy oficjalnie do PKP) oraz poczucie wyprawy. Żeby dostać się na ulicę Gniewkowską, gdzie nie ma przystanku autobusowego trzeba pokonywać tory, opuszczone składy pociągów, trylinkowe ulice przy których straszą złomowiska i ruiny przemysłowych konstrukcji.

Młodzież przywitała gości z DOM-u w Wolskim Centrum Kultury. Przygotowywała posiłki, rozmawiała. Towarzyszyła w oczekiwaniu na autokar. Dzięki temu mogła poczuć się gospodarzami miejsca. Do jej zadań należało również zaaranżowanie Artystycznego Barakowozu do przyszłych działań. Najistotniejsze dla niej okazało się oświetlenie, żeby Barakowóz mógł być wykorzystywany artystycznie również wieczorami. W późniejszej fazie projektu inicjowała pomysły na wsparcie mieszkańców DOM-u.

3. Co się wydarzyło?

- Warsztaty wydobywcze z Dorotą Porowską-Podleśną:

-W warsztatach wzięła udział młodzież skupiona wokół pedagogów ulicy z Wolskiego Spinacza. Inne grupki młodzieży z okolic ul. Gibalskiego i ul. Działdowskiej towarzyszyły działaniom z dystansu, zachowując postawę obserwatorów.

Spotkanie z nimi poświęcone zostało problematyce „domu”, kojarzonego z miejscem schronienia, czyli bezpieczeństwem, możliwością odizolowania się od zmiennych warunków zewnętrznych, przestrzenią własnej kreacji i bliskimi.

Odwołaliśmy się do metody wyklejania na tekturze kolorowymi taśmami obrazów odnoszących się do indywidualnego strumienia świadomości, czyli proponowany temat - dom - przedstawiany był przez uczestników na zasadzie wolnych skojarzeń i nastroju chwili. Po 20 min pracy przeszliśmy do zbiorowego omawiania poszczególnych obrazów, na zasadzie wolnych skojarzeń. Najpierw wypowiadali się autorzy, a potem swoje refleksje przekazywali inni uczestnicy warsztatu.

Niektóre z obrazów koncentrowały się na otoczeniu domu - na ogrodzie, ulicy, czy odnosiły się do tematów patriotycznych. Co charakterystyczne - częściej dotyczyły relacji międzyludzkich, niż samego budynku. Okazało się, że uczestnikom łatwiej było mówić o kontekście domu, niż o nim samym i że w swoich przedstawieniach starali się podkreślać raczej pozytywne aspekty rzeczywistości.

Samo formułowanie zamysłu własnego obrazka, jak i skojarzeń innych osób, uczestniczących w

warsztacie, odnośnie poszczególnych prac, wprowadziło element szczerości w komunikacji międzyludzkiej w obrębie danej grupy. Pomogło odkryć jej dynamikę, relacje między poszczególnymi jej członkami, ujawniło rozległe pokłady sympatii i duży stopień ich zażyłości. Następnym punktem programu była prezentacja filmu „Wszędodomni”, zrealizowanego przez Marcina Polaka w ramach Stowarzyszenia Teatralnego „Chorea” w Łódzkim Ośrodku dla Bezdomnych im. Brata Alberta. Film poświęcony jest realizacji przez członków „Chorei” projektu na temat bezdomności, zakończonego wspólną – bezdomnych i aktorów - realizacją spektaklu pod tym samym tytułem.

Uczestnicy warsztatu pod wpływem filmu docenili inną perspektywę bezdomności i uświadomili sobie negatywne działanie stygmatyzacji tego zjawiska.

- Wizyta młodzieży w Domu dla Bezdomnych przy ul. Gniewkowskiej:

- Mieszkańcy DOM-u dla Bezdomnych przygotowali wydarzenie sąsiedzkie, na które przyjechaliśmy wraz z grupą młodzieży, która przywiozła własnoręcznie zrobione przez siebie kasztaniaki i ciasto zrobione przez naszego młodzieżowego wolontariusza, który nie mógł tego dnia przybyć razem z nimi. Była okazja do poznania historii mieszkańców DOM-u. Kilkoro z nich dało świadectwo swojej bezdomności podczas rozmów przy stole. Potem tym samym próbowała się zrewanżować młodzież. Z ust jej lidera padły bardzo dojrzałe słowa: „Jesteście jak wszyscy. Ja też wiem jak to jest mieć coś cennego, a nagle to stracić”. Szybko zaczęły się pojawiać pomysły jak poprawić sytuację pensjonariuszy Domu Dla Bezdomnych. W tym samej młodzieży. Po bardzo pysznym i obfitym posiłku (gospodarze pomyśleli nawet o wegetarianach) był czas na zwiedzanie pokoi bezdomnych i rozmowy kulturalne.

- Rewizyta mieszkańców Domu dla Bezdomnych w Wolskim Centrum Kultury:

-Zorganizowaliśmy transport dla grupy mieszkańców DOM-u, którzy przyjechali na jedno z naszych niedzielnych spotkań sąsiedzkich z cyklu Śniadanie z kulturą. Były naleśniki i zupa przygotowane przez naszą młodzież. Po obiedzie przenieśliśmy się do Otwartej Kolonii, by już w bardziej kameralnej grupie porozmawiać z naszymi gośćmi. Narodził się wtedy pomysł emerytowanego bezdomnego rzeźbiarza, który odkrył naszą pracownię stolarską na warsztaty z gliny dla naszej młodzieży.

- Działania w Artystycznym Barakowozie:

Pierwotnie obie grupy miały spotkać się przy wspólnych działaniach w przewiezionym na teren DOM-u dla Bezdomnych artystycznym barakowozie, którym dysponuje Wolskie Centrum Kultury. Jednak zawirowania z brakiem praw do terenu, na którym znajduje się DOM, oraz pogarszająca się pogoda sprawiły, że stworzyliśmy z młodzieżą jedynie próbny pokaz działań parateatralnych na temat domu przed publicznością zgromadzoną w Parku Sowińskiego, gdzie stoi Artystyczny Barakowóz. Niestety z uwagi na chorobę liderki i związane z tym kłopoty z dojazdem z udziału wycofali się mieszkańcy DOM-u. Wrócimy jednak do tematu wspólnego występu wiosną.

- Działania towarzyszące:

Pewnym zadośćuczynieniem za nieudany transport artystycznego barakowozu do DOM-u był przyjazd artystki Marii Sztark, która prowadziła w tym czasie projekt „101 flag na 101-lecie niepodległości”. Setka mieszkańców Warszawy wykonywała pod okiem profesjonalnych grafików wykonywała flagi, które w formie instalacji zawisły na olbrzymich masztach 12 listopada pod

Pałacem Kultury. Jeden warsztat odbył się w DOM-u. Wszystkie wykonane flagi stały się częścią instalacji. Mieszkańcy DOM-u zostali zaproszeni na wernisaż, przygotowano im również profesjonalną sesję fotograficzną. Byli bardzo dumni z „własnej wystawy” w centrum Warszawy.

- Nieoczekiwanym efektem wizyty w DOM-u stała się zbiórka na rzecz jego mieszkańców. Po wizycie w DOM-u jedna z uczennic LO im. A. Fredry – Lena Świdorska napisała poruszającą wiadomość do wszystkich uczniów i nauczycieli swojej szkoły. Zawarła w niej przemyślenia po spotkaniu z mieszkańcami DOM-u dla Bezdomnych i zwróciła się z prośbą o zorganizowanie zbiórki rzeczowej. W efekcie na ul. Gniewkowską dotarły 3 transporty pomocy. Były tam meble, środki czystości, środki higieniczne i książki. W akcję włączyła się też jej mama.
- Udało się również uzyskać wsparcie dla obecnych i byłych mieszkańców DOM-u ze strony Szlachetnej Paczki.
- Młodzież planuje już świąteczną pomoc dla DOM-u poprzez kontakt z fundacją przekazującą bony na artykuły spożywcze w supermarketach.

4. Innowacyjność

- Innowacyjność projektu polega na tym, że udało się związać z instytucją kultury dwie defaworyzowane grupy, które mimo olbrzymich różnic pokoleniowych znalazły wspólną nić porozumienia.
- Kolejnym nietuzinkowym działaniem jest fakt, że samorządowa instytucja kultury zdecydowała się wejść we współpracę z miejscem, nie tylko istniejącym nieformalnie, ale przede wszystkim ze względu na swój nieuregulowany status prawny pozostającym poza obszarem zainteresowania organów administracji publicznej, a nawet będącym w jawnym sporze ze spółkami skarbu państwa.

5. Kamienie milowe działania.

- Kamieniem milowym był warsztat wydobywczy przy którym odkryliśmy jakie wspaniałe pokłady energii empatii drzeją w naszej nowej grupie młodzieży. Zwłaszcza, że byliśmy już na etapie, w którym po rozpadzie grupy, z którą do tej pory pracowaliśmy
- Kolejnym kamieniem milowym było zrozumienie, że projekt może toczyć się własnym życiem i próby przywrócenia go na poprzednie tory mogą zatrzymać cały proces. Dzięki temu odkryliśmy, że nawet niezrealizowanie pierwotnych założeń sprawia, iż dochodzi do istotnej społecznej zmiany, nawet jeśli intencje lub droga do ich realizacji były inne.

6. Powtarzalność.

- Największym atutem tego działania jest fakt, że wciąż pączkuje i to w najmniej spodziewanych momentach. Niewątpliwie nawiązała się więź pomiędzy młodzieżą, a mieszkańcami DOM-u. Są plany na wspólne działania, jak choćby warsztaty rzeźby, zbiórki charytatywne. Artystyczny Barakowóz jest gotowy i wiosną będzie mógł służyć jako przestrzeń wspólnych działań. Grupa młodzieży jest zdomowiona w naszej instytucji, co jest gwarancją kontynuacji założeń projektu.

Zdjęcia z projektu:

Karolina Burns

Włochowska Akademia Pierwszej Pomocy

W dniach 11 i 25 października odbyły się w Miejscu Aktywności Lokalnej dwa spotkania warsztatowo - treningowe prowadzone przez instruktorów Hufca ZHP Warszawa Ursus Włochy, będących również instruktorami Harcerskiej Szkoły Ratownictwa.

Hufiec ZHP Warszawa Ursus jest jednostką terenową Chorągwi Stołecznej ZHP i skupia dzieci i młodzież oraz seniorów z dwóch sąsiadujących ze sobą dzielnic, w tym dzieci ze szkół Dzielnicy Włochy.

Uczestnikami spotkań była młodzież z kół wolontariatu Szkoły Podstawowej nr 66 im. ks. J. Chrościckiego oraz z Zespołu Szkół im. Bohaterów Narwiku przy Ul. Gładkiej 16.

Celem spotkań było przekazanie wiadomości oraz praktyczny trening umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Dzięki zakupionemu profesjonalnemu sprzętowi do ćwiczeń instruktorzy mogli przeprowadzić trening w sposób profesjonalny.

Zakres ćwiczonych umiejętności to:

defibrylacja,

masaż serca

udzielanie pomocy w sytuacji krwotoku z nosa, zakrztuszenia, utraty przytomności.

Młodzież odbyła również trening z prawidłowego informowania służb o wypadku lub konieczności przyjazdu ambulansu medycznego. Odbyła się również dyskusja na temat odpowiedzialności osoby udzielającej pierwszej pomocy, jej postawy.

Zakup sprzętu w postaci Defibrylatora AED - wersji treningowej oraz fantoma do treningu resuscytacji krążeniowo-oddechowej osoby dorosłej został sfinansowany ze środków m. st. Warszawy w ramach projektu "Przełącz się na młodzież"

Młodzież harcerska od czasu zakończenia projektu korzysta ze sprzętu podczas organizowanych treningów w Miejscu Aktywności Lokalnej. Młodzież szkolna zgłosiła chęć trenowania swoich umiejętności w celu nabrania większej pewności siebie. W najbliższych tygodniach rozpoczniemy w Miejscu Aktywności Lokalnej cykle treningowe.

Zdjęcia z projektu:

OŚRODEK EDUKACJI KULTURALNEJ "SADYBA"

Paulina Gręda
Emilia Pątkowska

Młodzi starszym, starsi młodszym

1. Dlaczego chcieliśmy to zrobić?

W Ośrodku Edukacji Kulturalnej „Sadyba” od wielu lat obserwujemy spadek odwiedzin grup nastolatków, mimo znajdujących się w pobliżu Placówek Oświatowych. Naszym głównym powodem wzięcia udziału w projekcie była chęć nawiązanie relacji, poznania przyczyny braku tej grupy, oraz podjęcie wspólnej próby przełamania powstałych barier.

2. Dla kogo i z kim działaliście?

Osoby z którymi nawiązaliśmy kontakt była młodzież licealna z ZS nr 59, szkoła położona jest blisko Ośrodka Edukacji Kulturalnej „Sadyba”.

Przy współpracy ze szkołą udało nam się spotkać z młodzieżą, kolejne spotkania odbyły się w OEK.

Odbiorcą spotkań były dzieci z Klubu Malucha, oraz seniorzy uczęszczający do Ośrodka.

Młodzież, aby poznać grupy z którymi chciały nawiązać kontakt odbyła spotkania z dziećmi i seniorami, na podstawie których pojawiły się pomysły. Młodzież odpowiedzialna była za przygotowanie i kupienie materiałów potrzebnych do realizacji pomysłów/ustalenie terminów i tematów, które łączą dane grupy.

3. Co się wydarzyło?

W ramach projektu wraz młodzieżą zrealizowaliśmy następujące spotkania:

13.11.2019 – Spotkanie młodzieży z grupą Klubu Malucha / przeprowadzenie zajęć z elementami sensoplastyki.

19.11.2019- Spotkanie młodzieży z grupą seniorów / spotkanie kulinarne - wspólne robienie sałatki oraz rozmowy.

20.11.2019 - Spotkanie młodzieży z grupą Klubu Malucha / przeprowadzenie zajęć- poznawanie kształtów, zajęcia plastyczne i ruchowe.

21.11.2019 - Spotkanie młodzieży z grupą Klubu Malucha / przeprowadzenie zajęć plastycznych.

26.11.2019 – Spotkanie młodzieży z grupą Klubu Malucha / przeprowadzenie zajęć / poznawanie zapachów przypraw i wykorzystanie w pracach plastycznych.

26.11.2019 – Spotkanie młodzieży z grupą seniorów/ prezentacja multimedialna oraz rozmowa:

1. Na czym polegają social media

- Snap – bawienie się efektami, po co on istnieje?
- Insta - bawienie się efektami, po co on istnieje?

2. Artyści których słuchamy/ młodzież, np. Billie Eilish, Roksana Węgiel, Lil peep xD.

3. Slang młodzieżowy

4. Popularne tańce : dab, swich, kiki

5. Na czym polegają memy

6. Teraźniejsza moda.

4. Innowacyjność

Projekt „Przyłącz się na młodzię” sprawił, że młodzię pojawiła się w naszym Ośrodku. Dowiedziała się, że jesteśmy bardzo blisko ich szkoły, chcemy ich poznać i nawiązać współpracę.

5. Kamienie milowe działania.

W realizacji projektu brało udział 6 grup (każda grupa to przedstawiciele jednej klasy szkolnej). Projekt składał się z IV etapów (etap wyłaniania grup, ustalania terminów i tematów spotkań w Ośrodku, etap realizacji zajęć i spotkań, etap sportowy (liczenie kroków / konkurencja grupowa), zakończenie projektu (podsumowanie, wnioski i pomysły na przyszłość).

Każda z grup odwiedziła Ośrodek i spotkała się z dziećmi i seniorami, spotkania i zajęcia były tematyczne.

6. Powtarzalność.

Podczas spotkań i realizacji projektu udało nam się poznać młodzię, oraz ich zainteresowania, możliwości i chęć włączenia się w współtworzenie naszego miejsca, oraz wspólne działania. Chcemy, aby młodzię tworzyła z nami wydarzenia, które organizujemy na przełomie roku- np. coroczny festyn, ferie letnie i zimowe w Ośrodku- organizowane dla dzieci; wycieczki z Seniorami po Mokotowie i najbliższych okolicach. Inne formy zaangażowania młodzię w działalność ośrodka zależą od pomysłów i chęci dalszej współpracy.

Zdjęcia z projektu:

Magdalena Mróz

Własnym głosem

1. Dlaczego chcieliśmy to zrobić?

Bazowaliśmy na doświadczeniu pracy teatralnej nad indywidualnymi scenami, która odbyła się w poprzednim sezonie artystycznym. Podczas tej pracy młodzież miała możliwość osobistego wypowiedzenia się na scenie, ale pod opieką artystyczną instruktorki. Kolejnym, naturalnym krokiem miało być wzięcie pełnej odpowiedzialności za swoją artystyczną wypowiedź – od koncepcji sceny, poprzez reżyserię, oprawę wizualną, aktorskie wykonanie, po organizację kostiumów i wymyślenie formuły spotkania z widzami.

2. Dla kogo i z kim działaliście?

W projekcie wzięli udział uczestnicy zajęć Młodzieżowego Studia Teatralnego. Młodzi ludzie byli odpowiedzialni właściwie za wszystko. Przygotowywali tematy, a potem scenariusze swoich scen, reżyserowali je sami lub prosili innych kolegów o wsparcie. Ich odpowiedzialnością było również zagospodarowanie budżetu. Przygotowali też plakat promujący wydarzenie.

3. Co się wydarzyło?

28 października 2019 odbył się pokaz etiud teatralnych w wykonaniu młodzieży biorącej udział w projekcie. Pojawiły się różne tematy – samotność, znieczulica społeczna, dylematy związane z ważnymi życiowymi wyborami, zagadnienie braku czasu.

Powstał 40-minutowy spektakl będący zbiorem głosów młodzieży podejmującym kwestie, które żywo ich obchodzą, a które można rozpracować na przykład poprzez narzędzia teatralne. Praca nad projektem sprawiła, że wśród młodzieży wzrosło poczucie odpowiedzialności za własną wypowiedź artystyczną.

4. Innowacyjność

Oddanie totalnie inicjatywy w ręce młodzieży przy konstruowaniu projektu jest czymś, co jest nową jakością w naszej instytucji i może być dobrym sposobem na zachęcenie młodzieży do proponowania własnym pomysłów na kreowanie programu artystycznego.

Kamienie milowe działania.

- Powstanie pomysłu na projekt, nazwanie go i napisanie wniosku oraz informacja, że „tak, udało się, robimy!”
- Zajęcia inspiracyjne, dające narzędzia do samodzielnego poszukiwania tematów, które nas interesują i przekuwania ich w efekt sceniczny
- Kształtowanie się pomysłów na poszczególne sceny
- Próby oraz równoległe prace nad organizacją rekwizytów, kostiumów itp.
- Pokaz spektaklu.

5. Powtarzalność.

Danie młodzieży pola do swobodnej wypowiedzi jest bezcenne. Razem z upływem czasu, młodzież kształtuje swoje poglądy, zdobywa świadomość osobistą i artystyczną. Cykliczność takiego projektu jak nasz pozwoliłaby instytucji towarzyszyć im w tym procesie poprzez dawanie twórczego wsparcia.

Zdjęcia z projektu

DZIELNICOWY OŚRODEK KULTURY URSYNÓW

*Katarzyna Krzyszkowska-Sut
Marzena Zientara*

Planszówecki

Informacja na temat projektu

Wydarzenie miało na celu aktywizację młodzieży w MAL-u, promocję gier fabularnych i spopularyzowanie Miejsca Aktywności Lokalnej wśród młodzieży aglomeracji warszawskiej. Młodzież organizowała spotkania, na których prowadziła tzw. sesje RPG, podczas których bardzo dobrze bawiła.

Projekt skierowany był do osób w przedziale wiekowym piętnaście-dziewiętnaście lat. W programie wzięło udział łącznie 12 osób, które spotykały się wymiennie. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. Ogromną frajdę miały dzieciaki z możliwości dokonywania zakupów, które były pomocne bezpośrednio w sesjach RPG.

RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU

Od 20 czerwca do 25 październik – cykliczne spotkania organizacyjne przygotowujące do wydarzenia

26 października – wydarzenie prezentujące projekt młodzieży.

Po prezentacji wydarzenia młodzież kontynuuje projekt w Miejscu Aktywności Lokalnej.

Zdjęcia z projektu

SPRAWDŹ, CZY WYDARZENIE, KTÓRE PLANUJESZ JEST WŁĄCZAJĄCE

Inclusive leadership – checklista

✓ docenienie różnorodności

Czy twoja instytucja docenia różnorodność osób, którym służy i potrafi ją wykorzystać na swoją korzyść?

✓ indywidualny wkład

Czy jest w twojej instytucji przestrzeń na składanie nowych propozycji przez osoby formalnie niedecyzyjne? Co stanowi gwarancję, że te propozycje zostaną poważnie potraktowane? Czy istnieje procedura lub dobry zwyczaj?

✓ zaangażowanie w proces

Na którym etapie działań młodzież jest włączana w działania? Czy ma szansę je ulepszyć na etapie opracowywania koncepcji? Czy może je samodzielnie stworzyć?

✓ udział w podejmowaniu decyzji

Jak w twojej instytucji podejmowane są decyzje? Ile osób je podejmuje? Jak szerokie grono osób pozostaje poza wpływem na decyzje dotyczące ich?

DOBRE PRAKTYKI

instytucji włączających

Liceum im. J. Kochanowskiego **festiwal filmowy**

Festiwal to coroczne weekendowe wydarzenie w pełni organizowane przez uczniów liceum Kochanowskiego dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się w 2002 roku.

✓ docenienie różnorodności

Festiwal jest imprezą ogólnodostępną. Do konkursu zgłaszane mogą być filmy dowolnego gatunku długości od 1 do 30 minut autorstwa uczniów.

Organizacja festiwalu wymaga różnorodnych kompetencji jego organizatorów, którzy dzielą między siebie różne odpowiedzialności. Każdy uczeń liceum może się zgłosić do wybranej sekcji: dizajn, obsługa techniczna, koordynacja, bezpieczeństwo, finanse, promocja, konferansjerka itp.

✓ indywidualny wkład

Włączenie się w organizację festiwalu jest dla uczniów okazją do realizowania własnych pomysłów. „Pozwala nam się uzewnętrznić. Nikt nad nami nie stoi. Nikt nas nie musi zachęcać. Sami się organizujemy i realizujemy nasze pomysły. Każdy robi to, co lubi. Dla jednych może to być podpinanie kabli, bo mają zacięcie techniczne, dla innych praca graficzna nad plakatami i zaproszeniami. Mamy też kilkunastu rosnących chłopaków, którzy mają świetną zabawę i doskonale się spełniają w roli ochroniarzy” - mówi dyrektorka zbliżającej się edycji festiwalu, uczennica 2 klasy. Praca nad festiwalem odbywa się w poszczególnych sekcjach, ciesząc się dużą autonomią. Nabór do sekcji odbywa się co roku, a szefostwo sekcji przechodzi z rąk do rąk między jej członkami.

✓ zaangażowanie w proces

Wszyscy pracownicy festiwalu, łącznie z dyrektorem/dyrektorką artystyczną to uczniowie XXVIII LO. Jedynymi pełnoletnimi osobami zaangażowanymi formalnie są członkowie jury – zawodowi filmowcy. Organizacja wydarzenia obejmuje znalezienie sponsorów, selekcję filmów, przygotowania w sekcjach, przeprowadzenie festiwalu, rozliczenie, podsumowanie i przekazanie zadań dyrektorowi następnej edycji. Spośród tych działań, jedynie rozliczenie jest przeprowadzane w części nie przez uczniów, ale z dużą pomocą głównej sekretarza Szkoły.

✓ udział w podejmowaniu decyzji

Festiwal nie mógłby się odbyć bez wyrażenia na niego zgody dyrekcji liceum w 2002 roku. Nie byłoby możliwe wtedy użyczenie sali gimnastycznej na sam festiwal oraz sal lekcyjnych na spotkania sekcji w trakcie przygotowań. Wydarzenie jednak tak zakorzeniło się w tradycji szkoły, że trudno sobie wyobrazić rok szkolny w Kochanowskim bez festiwalu. Jedynym obwarowaniem ze strony dyrekcji jest zakaz szefowania festiwalowi przez osobę w klasie maturalnej.

Struktura organizacyjna festiwalu pozostawia wiele decyzji, w tym dobór filmów,

dyrektorowi/dyrektorce festiwalu. Decyzje dotyczące poszczególnych działań podejmowane są w sekcjach i zatwierdzane przez dyrektora/ dyrektorę festiwalu. Decyzje o nagrodach podejmowane są nie przez uczniów, ale zaproszone jury składające się z zawodowych filmowców.

Muzeum Historii Żydów Polskich „Polin” wolontariat

Zaczął się w 2013, gdy Muzeum postanowiło przyczynić się do upamiętniania wśród Warszawiaków rocznicy wybuchu Powstania w Getcie 19 kwietnia 1943 roku. Do rozdawania na ulicach żółtych żonkili zaproszeni zostali wolontariusze. Akcja przyniosła sukces i MHŻP „Polin” postanowiło nawiązać stałą współpracę z wolontariuszami. Obecnie jest ich ponad 500 w wieku od 14 do 85 lat, z czego 65% stanowi młodzież (według definicji – do 30 roku życia). Wolontariusze obecni są przy każdym wydarzeniu organizowanym przez Muzeum. Otrzymują merytoryczne przygotowanie: wykłady połączone ze zwiedzaniem wystawy stałej, niekiedy szkolenia metodyczne. Koordynatorki przyjmują wolontariuszy w trybie ciągłym, uzależniając podpisanie umowy wolontariackiej od tego, czy mają obecnie zadania do przydzielenia.

✓ docenienie różnorodności

Muzeum świadomie kieruje ofertę wolontariatu do osób w różnym wieku i o różnej sytuacji życiowej (studenci, pracujący, emeryci). Buduje relacje między wolontariuszami, zapewniając im wspólne zajęcia merytoryczne, pracę z grupami poszczególnych rodzajów wolontariatu oraz spotkania i wyjazdy.

Kandydat na wolontariusza przechodzi dwustopniową rekrutację. Najpierw wysyła ankietę, w której określa swoją dostępność w tygodniu oraz preferowane pole zaangażowania. Następnie jest zapraszany na rozmowę z koordynatorkami, podczas której ustala się, czym wolontariusz mógłby, a czym na pewno nie chce się zajmować.

✓ indywidualny wkład

Jednym z zadań koordynatorek jest zbieranie pomysłów wolontariuszy, słuchanie ich i przyjmowanie z życzliwością i gotowością do realizacji po sprawdzeniu realnych możliwości realizacji. Tak było w przypadku wolontariuszki, która trafiła do zespołu konserwatorskiego muzeum jako doświadczona konserwatorka papieru. Będąc na emeryturze i tęskniąc za zawodem, dzieli się obecnie wiedzą o tradycyjnych metodach konserwatorskich z zespołem Muzeum.

Indywidualny wkład wolontariuszy realizuje się zatem głównie dzięki możliwości wyboru rodzaju działań, w których zgłaszający się do pomocy chce brać udział. Do wyboru są: asysta przy wydarzeniach kulturalnych / udział w zajęciach dla dzieci lub rodzin / centrum informacyjne / badania socjologiczne.

✓ zaangażowanie w proces

Wolontariusze pojawili się jako wsparcie zespołu muzeum zanim jeszcze otwarto budynek i wystawę główną. Obecni wprawdzie podczas akcji „Żonkile” pojawili się wkrótce na innych wydarzeniach promujących mające się otworzyć niedługo później muzeum. „Wolontariusze czują się gospodarzami muzeum. Jestem o tym przekonana. Są naszymi najlepszymi ambasadorami” - mówi koordynatorka wolontariatu „Polin”. Na to gospodarskie poczucie może wskazywać również

fakt, że w 2015 r. wolontariusze stworzyli własny magazyn ilustrowany dotyczący ich działań w muzeum. Dwumiesięcznik jest w pełni organizowany oddolnie, jedynym obowiązkiem koordynatorek jest umieszczenie gotowego pliku na stronie „Polin”.

✓ udział w podejmowaniu decyzji

Wolontariusze podejmują decyzje dotyczące ich jako grupy, lecz mają niewielki wpływ na decyzje dotyczące całego Muzeum. Bariera jest charakter muzeum - jako instytucja publiczna ma ściśle wyznaczoną strukturę i proces decyzyjny, a także podlega wielu prawnym ograniczeniom, chodzi m.in. o prawo o zamówieniach publicznych. Warto zaznaczyć jednak, że wolontariusze byli jedną z najważniejszych grup konsultujących szczegółowo wystawę główną podczas przygotowań do wielkiego otwarcia.

Festiwal Filmowy dla Dzieci i Młodzieży „Kino w Trampkach” wolontariat

„Kino w Trampkach” to festiwal filmów dla dzieci i młodzieży organizowany przez Fundację Cinemania z ogromnym udziałem młodzieży. Pomysł zrodził się – jak piszą organizatorzy, z wyraźnego odczucia, że bardzo brakuje w Warszawie skierowanego do dzieci i młodzieży, zorganizowanego z rozmachem filmowego przedsięwzięcia. Zainspirowały ich słowa Janusza Korczaka: „Nie ma dzieci – są ludzie, ale o innej skali pojęć, innym zasobie doświadczenia, innych popędach, innej grze uczuć”. Festiwal miał już 5 edycji, od 2015 roku bazuje na pracy wolontariuszy. Stanowczą większość z nich to dzieci od 10 roku życia i młodzież.

✓ docenienie różnorodności

Podczas festiwalu wyświetlane są filmy odpowiadające potrzebom oraz różnorodności emocji i doświadczeń młodych ludzi na kolejnych etapach dorastania. „Czasem rodzice dziwią się, gdy dowiadują się od dzieci, że płakały na filmie. A festiwal ma założenie, że daje również przestrzeń na smutek. Oczywiście wszystkie projekcje są bardzo dokładnie przemyślane, a filmy oznaczone dla jakiej grupy wiekowej są dostępne. To niekończące się rozmowy organizatorów „czy polska młodzież jest na to gotowa.” - opowiada koordynatorka wolontariuszy. Kategorie nadawane są zatem przez organizatora każdemu filmowi indywidualnie. Filmy młodzieżowe są przeznaczone dla młodzieży w wieku 14 lat i starszej.

✓ indywidualny wkład

Dzieci i młodzież kształtują swój festiwal. Mogą być członkami ekipy Młodzieżowej TV – zajmującej się przygotowaniem materiałów zdjęciowych i prowadzeniem studia telewizyjnego. Część z nich tworzy Młodzieżową Grupę Mocy – odpowiadają za sprawną komunikację informacyjną i działania promocyjne. Praca z wolontariuszami odbywa się na bezpiecznych zasadach. Najpierw odbywa się rozmowa z koordynatorką wolontariatu i ustalenie, czym pomocnik chce i mógłby się zajmować. Rozmowa często odbywa się w obecności rodzica, ponieważ jest on zarówno formalnie jak i w założeniach pracy z wolontariuszami jedną ze stron porozumienia: organizatorzy festiwalu – niepełnoletni – jego opiekun. Dzieci i młodzież są zachęcane do podejmowania działań samodzielnie (np. pojechania do hotelu po gościa z zagranicy), ale zawsze mogą poprosić o pomoc pełnoletniego członka ekipy organizacyjnej.

Symbolem indywidualnego wkładu dzieci w festiwal jest statuetka FILM-WĘDROWIEC, którą otrzymują laureaci konkursów. Została zaprojektowana przez jedenastoletniego wolontariusza.

✓ zaangażowanie w proces

Jednym z pierwszych etapów planowania wydarzenia jest stworzenie Młodzieżowej Grupy Programowej festiwalu, która bierze udział w selekcji materiału filmowego. Wolontariusze biorą udział we wszystkich działaniach organizacyjnych: są odpowiedzialni za przygotowanie przestrzeni festiwalowej, opiekę nad reżyserami i innymi ważnymi gośćmi, konferansjerkę i wprowadzenia do filmów. Obecni w kinach (oraz salach kinowych) pełnią rolę gospodarzy wydarzenia. Wolontariusze są bardzo skrupulatnie również wtajemniczani w proces przygotowań. M.in. koordynator pokazuje im, jakie ruchy musi wykonać, jeśli któryś z wolontariuszy zrezygnuje z przyścia na swój dyżur w ostatniej chwili. Tę samą informację otrzymują ich rodzice/opiekunowie prawni.

✓ udział w podejmowaniu decyzji

Kino w trampkach jest nie tylko tworzone, ale też oceniane przez młodych. Zwycięzców sekcji konkursowych festiwalu wyłaniają 3 grupy jurorów: Dziecięce Jury (**Konkurs Krótkometrażowych Filmów Dziecięcych**) ok. 5 osób w wieku 10-12 lat; Dziecięce Jury (**Konkurs Długometrażowych Filmów Dziecięcych**) ok. 7 osób w wieku 11-13 lat; Młodzieżowe Jury (**obydwa konkursy młodzieżowe**): ok. 7 osób powyżej 14 roku życia. Ponadto w każdej edycji przeprowadzany jest plebiscyt publiczności.

INSPIRACJE Z USA

Jako organizacja zajmująca się pracą z młodzieżą Fundacja Szkoła Liderów została zaproszona do udziału w wymianie zawodowo - kulturowej w Stanach Zjednoczonych poświęconej tematowi Civic education for Youth, organizowanej przez Departament Stanu i Ambasadę USA w ramach programu **International Visitor Leadership Program**.

W ramach wizyty odwiedziliśmy między innymi małe miasteczko Pittsfield w stanie New Hampshire, a w nim organizację pozarządową **Pittsfield Youth Workshop** prowadzącą w swej siedzibie zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży takie jak warsztaty plastyczne, kulinarne, wspólne odrabianie lekcji.

W ramach swej działalności organizacja PYW ma fantastyczny program **młodzieżowego mentoringu** realizujący koncepcję włączania młodzieży w działania na rzecz innych.

Mentorami w tym programie są młodzi ludzie – 16/17 - letni, a ich podopiecznymi dzieci 11/12 - letnie, które są w grupie ryzyka wykluczenia edukacyjno – społecznego. Nie są to dzieci ze stwierdzonymi głębokimi problemami społecznymi – taka sytuacja, zdaniem organizatorów, przerastałaby możliwości pomocy ze strony młodych mentorów, ale dzieci potrzebujące większej uwagi i wsparcia, by do takiego wykluczenia, w ich przypadku, nie doszło. Kandydaci do udziału w programie jako podopieczni są wybierani we współpracy z nauczycielami ze szkoły, rodzicami uczniów, osobami prowadzącymi zajęcia pozalekcyjne w PYW.

Program mentoringu trwa trzy lata i zakłada regularne (raz w tygodniu) spotkania mentora z podopiecznym, wspólne zabawy, rozmowy, spędzanie wolnego czasu. W rzeczywistości spotykają się częściej ponieważ jest to mała miejscowość, a ich szkoły są niedaleko siebie. Tworzy się relacja zaufania i przyjaźni pomiędzy mentorem i jego podopiecznym. Raz w miesiącu duety mentor – podopieczny uczestniczą wspólnie w wydarzeniach organizowanych przez PYW – są to np. wycieczki, kino, zabawy sportowe. Mentorzy ponadto spotykają się raz na dwa tygodnie ze swoim opiekunem ze strony organizacji i dzielą się spostrzeżeniami, niepokojem, sukcesami w swej mentorskiej roli.

Program trwa już od kilkunastu lat i ma znakomite osiągnięcia w wymiarze wychowawczym zarówno wobec młodych mentorów, jak i ich podopiecznych. Dzieci wkraczające w okres dojrzewania mają bardzo silną potrzebę posiadania wzorów, a rodzina i rodzice przestają być dla nich autorytetem. Mentorzy stają się dla swoich podopiecznych pozytywnym wzorcem młodego człowieka i dzięki temu potrafią dużo skuteczniej niż szkoła, czy rodzice pokazywać wartości i wspierać ich rozwój. Dzieci, które zostały objęte programem, dostają szansę i z niej korzystają, mimo trudniejszej sytuacji życiowej ich rozwój społeczny przebiega bez większych trudności. Stają się dobrymi młodymi ludźmi, czego najlepszym dowodem jest, że wielu z nich zostaje mentorami w dalszych edycjach programu. Podopieczni mentorów mają również lepsze wyniki w nauce – co nie jest bezpośrednio wpisane w program, ale jest korzyścią dodaną. Mentor nie jest korepetytorem dla podopiecznego i nie jest jego zadaniem wspólne odrabianie prac domowych, ale zdarza się, że będąc kilka klas wyżej potrafi pomóc podopiecznemu w zrozumieniu zagadnienia, z którym ten się mierzy.

Beneficjentami programu są nie tylko podopieczni, sami mentorzy mówią o tym, jak bardzo ta rola ich rozwinęła, nauczyła odpowiedzialności za drugiego człowieka, szacunku dla kogoś młodszego i słabszego, bezinteresownej pracy na rzecz innych. Uczą się traktować innych podmiotowo. Młodzi mentorzy podejmują wysiłek, aby sprostać zadaniu, przed nimi postawionemu i stają się dzięki temu lepszymi ludźmi.

W **Waszyngtonie** odwiedziliśmy siedzibę organizacji **Youth Service America** jest to organizacja o zasięgu globalnym działająca w celu aktywacji młodych ludzi do pracy na rzecz innych jako wolontariusze. Organizacja YSA skupia się na wolontariacie dzieci ponieważ, opierając się na badaniach wolontariatu, ma świadomość, że wolontariat realizowany od najmłodszych lat jest bardzo korzystny rozwojowo dla młodych ludzi. Młodzi wolontariusze są jako dorośli bardziej zaangażowanymi społecznie obywatelami. Zdobywają również doświadczenie, które jest bardzo przydatne w ich późniejszej pracy. Realizacja projektów wolontariackich rozwiązujących konkretne problemy danej społeczności daje młodym ludziom poczucie sprawstwa i świadomość, że mogą i umieją zmieniać rzeczywistość.

YSA pracuje z animatorami w szkołach i innych instytucjach edukacyjnych i wychowawczych ucząc ich pracy z dziećmi metodą projektową zgodnie ze schematem:

Investigate (szukaj/zbadaj)

- znajdźcie wasz cel,
- dowiedzcie się o nim więcej,
- zbadajcie co osobiście Was w nim porusza,
- zorientujcie się czym już dysponujecie,
- czym dysponuje społeczność,

Prepare, Plan, Act (przygotuj, zaplanuj, działaj)

- zbierzcie zespół projektowy
- podzielcie się zadaniami:
 1. budowanie partnerstw, angażowanie pracowników publicznych
 2. zbieranie środków, np. crowdfunding, sponsoring
 3. promocja
 4. rekrutacja i współpraca z wolontariuszami
 5. organizacja logistyczna działania
 5. dokumentacja działań – zdjęcia, filmy

Reflect, Demonstrate, and Celebrate (refleksja, upowszechnienie, świętowanie)

- zastanówcie się, czego nauczyliście się poprzez to działanie,
- oceńcie na ile zrealizowaliście swoje cele,
- pokażcie innym, co zrobiliście, aby inspirować, zachęcać do działania,
- świętujcie sukces

Organizacja YSA zbiera informacje o zrealizowanych projektach i nagłaśnia je w celu zachęcenia kolejnych animatorów do pracy z młodymi wolontariuszami.